

شيعردا ھەروا زەمىنەيەكى لەبارنەبوو و بەدەرنەبوو لە پەرخنە و توانج، بەلگە مەلەنەيەكى سەخت و دژوار بوو، كەچى لەتيف ھەلەمت و ھاورىبازەكانى بى سەگەرنەوھە زەنگى نوێخووازييان لە شيعرى كوردى ليدا، گەر سەرنجى لە شيعرى (پەنگى باران)ى لەتيف ھەلەمت بەدەين لە بەشى دووھەدا دەلييت:

گۆلەي يادىك لە ھەناومايە

بە تەونى پراوم ئەيكەم بە كەنيك

بەر لە گۆتايى ئەم رەشەبايە

تيا ئەنيمە گۆر ھەموو دوژمنيك

قولاي زامى تەمەنى ميژووم

ئاووسى، تۆلەي رزگارى و مەرگە

بەستەيەك ئەلئى

دەروونى تينوم

منال ھاندەدا بى بە پيشمەرگە..

ديوانى لەتيف ھەلەمت، بەرگى يەكەم، ل (۱۴)

دەبينىن ناوھەرۆكى ئەم ھەلەستە زمانىكى نوئى و دارشتنىكى نوئىر دىنيتە كايەو، زمان دەبیتە كەرەستەى گوتارى ئايندەى شيعرى كوردى، لە بابەتىكى رۆژنامەوانيدا لەتيف ھەلەمت دەلييت: (شيعر بەبى ھەلچوون و وروژان و جوولانەوھەيەكى دەروونى بۆ ريكخستنى جوولانەوھەى گوتار لەدايك نابى، ھۆنراوھ لەدەرەوھى دەروون دروست نابى و ناخولقئ)، ئەوھتا لەم شيعردا دەلييت:

گۆرۆانى

من گۆرانىم نەدەزانی

ھەزارەكان فېريان كردم

تورە بوونم نەدەزانی

زۆردارەكان فېريان كردم

خۆشەويستيم نەدەزانی

پووبارەكان فېريان كردم

من شيعرم نەدەزانی

دەست و پەنجەي قليشاو و پيى خاوسى

جووتيارەكان فېريان كردم

ئەگەر مردم ھەر نەشوايە

لەپيناوى ھەزاراندا من دەمردم...

ديوانى لەتيف ھەلەمت، بەرگى يەكەم، ل (۱۳۸)

(ئەرستۆ) دەلييت: (گەورەترين خاسيەتى چاكي زمانى شيعر ئەوھەيە، كە روون و ئاشكرابى، بى ئەوھى سواوبى، زمانى شيعرى ئەو كاتە روون و ئاشكرا دەبى كە لە وشەي رۆژانە دروستبى)، زمانى شيعرى لەتيف ھەلەمت زمانىكى پاراو و كوردىيەكى پەوانە و نەداتاشراوھ و نەخووازاوھ، بېروان لەم شيعردا چەند بە جوانى وشەكانى رۆژانەى كوردەواری دەھۆنيتەوھ، دەلييت:

كەو

شەوئى لە شەوان سولتان

بەچكە كەويكى گرت لە كەزىكى دوورى كوردستان

سەردەمە لە بەكارھينانى وشە و زاراوھى قۇناغەكەيە بەتايبەتى سەرھتاي سالانى ھەفتاكانى سەدەى رابووردوو، قۇناغى سياسي كوردى لەبەرانبەر دەسلەتايكى شۆفيىنى و رەگەزبەرستى وەك رۆيمى بەعس رووبەرپوو دەبووھو، دەبووايە شاعيرانى كورد دەست بۆ وشە رمزيەكان بەرن و ئاوردانەوھ لە كەلەپورى نەتەوايەتى و بېرھينانەوھى ژان و ئازارەكانى رابووردوومان، ئەوھتا لەتيف ھەلەمت لە بەشايكى شيعرى (داستانى خەج و سيامەند) كە داستانىكى سياسي و كۆمەلايەتى و دلدارييە دەلييت:

سيامەند! ئاي خەجى گيان

مەپرسە كوا

بەستەى پەوان ...

مەپرسە كوا

سازى جاران

بۆ نازانى زۆردارەكان

شمشالەكەيان شكاندم

ئاي خەجى گيان

مەپرسە كوا!

گولالەى جوان

بۆ نازانى بەد كارەكان

بەھارى خاكيان سووتاندم

ئەوا ئيستا چەپكى گولئى

سووتاي خەبارم پى يە

كچى سولتان ئەواو ھۆگرى بوو

كەو لە كۆشيا فيرى خەو بوو

سال ھات و چوو

كەو گەورە بوو

كەو بالئى گرت

شەوئى پەنجەرەكانى شكان

بانگى ليكرە كچى سولتان:

بۆ كوى دەروئى ئەى كەوى جوان

كوى لە كۆشم گەرمترە..!

چى لەم كۆشكە بەرزترە..؟

كەوى فيرى بەفرى كوستان

وتى، لوتكەى چياكانى كوردستان..

ديوانى لەتيف ھەلەمت، بەرگى يەكەم، ل (۱۴۲).

ھەموو بازدان و نوئىكرەنەوھەيەكى شيعرى دوورپەرئىز نابى لە كەلەپورى نەتەوايەتیی ئەم چەمكە ھاوكيشە تەنھا لە شيعرى كورديدا نەبوو، بگرە لە شاعيرانى عەرەب و بيانيش رەنگى داوھتەوھ و شيعرى پى جوانتر كراو، نوئىگەرى پشتكرەن نييە لە تايبەتمەندى كەلەپووور و شعرى پيشتر، بەلكو نوئىگەرى ھەلومەرجى زەمانە دەخوازئىت، شاعيران لە كات و ساتى پيوستنا گۆزان و بازدان لەگەل رەوتى زەمانە بى دەنگ نەبى لە جوانكارى و لە چوونە ناخى گۆزانی گشتگيرى و داخووازيەكانى سەردەم، كۆن سەرنەوھ و كالبوونەوھ نييە، بەلكو پيوستىيەكى زمانى